

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОДІЛЬСЬКИЙ СПЕЦІАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ КОЛЕДЖ

Факультет

(назва факультету)

Кафедра обліку та оподаткування
(назва кафедри)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Регіональна економіка

освітній ступінь	бакалавр
освітньо-професійна програма	Облік і оподаткування
шифр і назва галузі знань	07 Управління та адміністрування
шифр і назва спеціальності	071 Облік і оподаткування
назва спеціалізації	
мова викладання	державна (українська)

м. Кам'янець-Подільський

2019 р.

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Подільським спеціальним навчально-реабілітаційним соціально-економічним коледжем

(повне найменування закладу вищої освіти)

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Бачинська Олена Миколаївна, кандидат економічних наук, викладач кафедри фінансів, економіки та економічної кібернетики

Розглянуто і затверджено на засіданні кафедри обліку і оподаткування, що відповідає за забезпечення освітньої програми

Протокол від «28» 08/ 2019 року № 1
Завідувач кафедри [підпис] (Коржучко О.Н.)
(підпис) (прізвище та ініціали)
«28» 08 20/19 року

Схвалено Науково-методичною комісією Подільського спеціального навчально-реабілітаційного соціально-економічного коледжу

Протокол від «29» серпня 2019 року № 1
Голова [підпис] (Гуменюк І.Л.)
(підпис) (прізвище та ініціали)
«29» серпня 2019 року

Схвалено Вченою радою Подільського спеціального навчально-реабілітаційного соціально-економічного коледжу

Протокол від «30» серпня 2019 року № 1
Голова [підпис] (Тріпак М.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)
«30» серпня 2019 року

Програму перевірено

Завідувач навчально-методичного відділу
[підпис] (Гарбарець І.А.)
(підпис) (прізвище та ініціали)
«29» серпня 2019 року

1. Мета навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування знань стосовно теоретичних і практичних засад територіальної організації продуктивних сил України, сучасного стану та напрямів регіонального розвитку економіки, територіальної та галузевої структури господарського комплексу при раціональному використанні всіх видів ресурсів.

1.1. Компетентності, яких набувають студенти в процесі вивчення навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.
Загальні компетентності	ЗК 01. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК 20. Здатність використовувати переваги регіону і підбирати конкретні засоби та інструменти для належного управління продуктивними силами регіону.

1.2. Програмні результати навчання:

Програмні результати навчання	ПР 01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. ПР 39. Здійснювати оцінку впливу факторів на розвиток продуктивних сил та визначати вплив територіального поділу праці на структуру підприємства.
--------------------------------------	---

2. Опис навчальної дисципліни

1. Найменування показників:

- 1.1. Кількість кредитів – 5.
- 1.2. Загальна кількість годин – 150.
- 1.3. Кількість модулів – 1.
- 1.4. Кількість змістових модулів – 2.
- 1.5. Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва) –

2. Характеристика навчальної дисципліни:

- 2.1. Форма навчання – денна/заочна.
- 2.2. Статус навчальної дисципліни (нормативна/навчальна дисципліна самостійного вибору) – навчальна дисципліна самостійного вибору.
- 2.3. Передумови для вивчення дисципліни (перелік навчальних дисциплін, які мають бути вивчені раніше, перелік раніше здобутих результатів навчання) – ПР 01, ПР 08 – економічна теорія (політична економія, мікроекономіка, макроекономіка).

3. Обсяг навчальної дисципліни

3.1. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовний модуль, тема та її короткий зміст	Шифри компетентностей, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти	Шифри програмних результатів навчання здобувача вищої освіти
Змістовний модуль 1. Теоретичні засади регіональної економіки		
<p>Тема 1. Предмет, метод і завдання регіональної економіки. Предмет дисципліни й основні поняття. Підходи до визначення понять "продуктивні сили" та "розміщення продуктивних сил". Визначення предмету "Регіональної економіки". Складові продуктивних сил. Визначення поняття "регіональна економіка". Завдання дисципліни "Регіональна економіка". Основні завдання дисципліни "Регіональна економіка". Місце та роль науки в системі економічних дисциплін, її зв'язок з іншими науками. Зв'язок регіональної економіки з економічними дисциплінами та іншими науками. Методологія дисципліни "Регіональна економіка". Характеристика основних методів, що використовуються у регіоналістиці.</p>	ЗК 01 СК 20	РН 01 РН 39
<p>Тема 2. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економічних регіонів. Закономірності розміщення продуктивних сил. Сутність понять "закон", "економічний закон", "закономірність". Детальна характеристика закономірностей розміщення продуктивних сил. Принципи розміщення продуктивних сил. Основні принципи розміщення продуктивних сил. Фактори розміщення продуктивних сил. Аналіз факторів розміщення продуктивних сил. Економічні закони, що лягли в основу закономірностей та їх взаємозв'язок. Порівняльна характеристика принципів розміщення продуктивних сил. Концепція територіально-виробничих комплексів Колосовського М.М. Вплив територіального поділу праці на структуру господарства. Територіально-виробничі й портово-промислові комплекси, науково-технологічні зони.</p>	ЗК 01 СК 20	РН 01 РН 39
<p>Тема 3. Економічне районування та територіальна організація господарства. Поняття й ознаки економічного району. Поняття територіальної структури господарства, її ієрархічні рівні та відповідні територіальні утворення. Підходи до визначення поняття "економічний район". Перелік передумов формування економічних районів. Основні ознаки економічного району. Фактори, що впливають на формування економічних районів. Групи факторів, що впливають на формування економічних районів. Критерії та принципи економічного районування. Типи економічних районів. Галузеве та інтегральне економічне районування. Розвиток економічного районування та формування сучасної сітки економічних районів.</p>	ЗК 01 СК 20	РН 01 РН 39

<p>Тема 4. Регіони у системі територіального поділу праці. Поняття та економічна сутність регіону у системі територіального поділу праці. Підходи до визначення поняття "регіон". Порівняльний аналіз понять "економічний район" та "регіон". Типологія та класифікація регіонів України. Класифікація регіонів України. Визначення типології регіонів. Функції регіонів. Основні функції регіонів. Установи, які впливають на регіональний розвиток та регіональне управління при виконанні функцій регіонів. Фактори, що впливають на ступінь реалізації функцій.</p>	ЗК 01 СК 20	РН 01 РН 39
<p>Тема 5. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики Сутність та цілі регіональної економічної політики. Підходи до визначення поняття "регіональна політика". Складові регіональної економічної політики. Державна регіональна економічна політика. Соціально-економічна політика регіонів. Принципи державної регіональної політики. Зміст принципів державної регіональної політики. Складові частини державної регіональної політики. Складові державної регіональної політики. Регіональна економічна політика. Політика гуманітарного розвитку. Механізми реалізації принципу субсидіарності в регіоналістиці.</p>	ЗК 01 СК 20	РН 01 РН 39
<p>Тема 6. Механізм реалізації регіональної економічної політики Законодавча база регіональної економічної політики. Нормативно-правові акти, що регулюють регіональну економічну політику. Роль органів державного управління та місцевого самоврядування в економічному розвитку регіону. Структура влади країни. Повноваження центральних органів державної виконавчої влади при здійсненні регіональної політики. Повноваження регіональних державних органів виконавчої влади. Складові частини механізму реалізації регіональної економічної політики. Методи реалізації державної регіональної економічної політики.</p>	ЗК 01 СК 20	РН 01 РН 39
Змістовний модуль 2. Економіка України як цілісна соціально-економічна система		
<p>Тема 7. Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах Галузева структура господарства. Сутність понять "галузь економіки", "галузева структура господарства". Складові виробничої сфери. Складові невиробничої сфери. Поняття та ознаки галузі спеціалізації. Ознаки міжгалузевих комплексів. Поняття та класифікація інфраструктури. Характерні риси галузевої структури економіки. Аналіз територіальної структури економічних районів України та галузей їх спеціалізації. Промисловість як головна ланка господарчого комплексу країни. Сутність понять "промисловість" та галузева структура промисловості". Класифікація галузей промисловості. Основні проблеми територіальної організації промисловості в Україні.</p>	ЗК 01 СК 20	РН 01 РН 39
<p>Тема 8. Природний та ресурсно-трудова потенціал економіки України Природно-ресурсний потенціал. Складові економічного потенціалу регіону. Елементи природо-ресурсного потенціалу. Сутність поняття "потенціал природних ресурсів". Економічна оцінка природних ресурсів. Аналіз та економічна оцінка природних ресурсів України. Демографічна ситуація в Україні. Аналіз демографічної ситуації. Міграція населення і її види. Поняття, види та фактори міграції</p>	ЗК 01 СК 20	РН 01 РН 39

<p>населення. Система розселення України. Особливості розміщення населення по території країни. Трудові ресурси України. Склад трудових ресурсів країни.</p>		
<p>Тема 9. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку</p> <p>Металургійний комплекс. Поняття «металургійний комплекс». Роль металургійного комплексу в територіальному поділу праці. Структура металургійного комплексу України. Фактори економічного положення вітчизняної металургії. Сировинна база для розвитку металургії. Райони розміщення підприємств металургії. Національна програма розвитку та реформування гірничо-металургійного комплексу України. Особливості розміщення і розвитку агропромислового комплексу України. Поняття агропромислового комплексу та його структура. Особливості розміщення сфер агропромислового комплексу. Транспортний комплекс як складова виробничої інфраструктури країни Поняття транспортного комплексу як складової міжгалузевого господарського комплексу. Аналіз розміщення видів транспорту по території України. Паливно-енергетичний комплекс України. Паливно-енергетичний комплекс України як складна міжгалузева система. Поняття та напрями паливної промисловості. Поняття та складові електроенергетики. Машинобудування. Машинобудування як галузь що визначає науково-технічний прогрес. Підгалузі та виробництва машинобудування. Хімічний комплекс України. Хімічна промисловість, її призначення та особливості. Сировинна база для підприємств хімічної промисловості.</p>	<p>ЗК 01 СК 20</p>	<p>РН 01 РН 39</p>
<p>Тема 10. Економіка України, як єдність регіональних соціально-економічних систем</p> <p>Аналіз соціально-економічних систем в історичному аспекті. Аналіз розвитку соціально-економічних систем. Поняття і сутність соціально-економічної системи. Визначення та типологія соціально-економічних систем. Властивості соціально-економічних систем. Основні властивості соціально-економічної системи. Види територіальних соціально-економічних систем. Фактори, що визначають результативність зміни соціально-економічної системи. Регіон як соціально-економічна система. Завдання регіональної регуляторної політики. Система загальних показників, які характеризують регіональний економічний розвиток. Механізм соціального розвитку регіону. Основні напрямки комплексного економічного і соціального розвитку регіонів. Поняття комплексного розвитку та його завдання. Ознаки комплексу. Політика комплексного розвитку регіону.</p>	<p>ЗК 01 СК 20</p>	<p>РН 01 РН 39</p>
<p>Тема 11. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство</p> <p>Поняття міжнародної економічної інтеграції. Поняття міжнародної економічної інтеграції. Фактори, що впливають на розвиток інтеграційних угруповань. Види міжнародних економічних об'єднань. Сучасний стан зовнішньоекономічних зв'язків України. Основні форми міжнародної співпраці в Україні. Участь країни в міжнародних економічних організаціях та міжнародних об'єднаннях. Правова база процесу інтеграції до ЄС. Нормативно-правова співпраця України з ЄС. Стратегія інтеграції до ЄС. Проблеми та перспективи інтеграції України до ЄС. Головні інструменти євроінтеграції. Проблеми інтеграції України до ЄС.</p>	<p>ЗК 01 СК 20</p>	<p>РН 01 РН 39</p>

3.2. Розподіл у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять, програма навчальної дисципліни

3.2.1. Очна (денна)

1) Програма навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	пр	сем	лаб	сам.р.
1	2	3	4	5	6	7
ЗМ 1. Теоретичні засади регіональної економіки	70	22		4		44
Тема 1. Предмет, метод і завдання регіональної економіки	8	2				6
Тема 2. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економічних регіонів	12	4		2		6
Тема 3. Економічне районування та територіальна організація господарства	10	4				6
Тема 4. Регіони у системі територіального поділу праці	14	4		2		8
Тема 5. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики	12	4				8
Тема 6. Механізм реалізації регіональної економічної політики	14	4				10
ЗМ 2. Економіка України як цілісна соціально-економічна система	80	28		6		46
Тема 7. Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах	14	6				8
Тема 8. Природний та ресурсно-трудоий потенціал економіки України	18	6		2		10
Тема 9. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку	20	8		2		10
Тема 10. Економіка України, як єдність регіональних соціально-економічних систем	14	4				10
Тема 11. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство	14	4		2		8
ВСЬОГО	150	50		10		90

2) Темі та короткий зміст лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1.	Тема 1. Предмет, метод і завдання регіональної економіки	Предмет і завдання науки про регіональну економіку. Розміщення продуктивних сил і територіальна організація виробництва, їх суть та особливості. Моделі й методологічні основи регіональної економіки. Розвиток науки та її основні напрями	2

2.	Тема 2. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економічних регіонів	Основні закономірності розміщення продуктивних сил. Принципи розміщення продуктивних сил.	2
3.		Фактори розміщення продуктивних сил, їх суть та особливості. Роль сировинного, водного, споживчого факторів у розміщенні виробництва	2
4.	Тема 3. Економічне районування та територіальна організація господарства	Регіоналізм у системі соціально-економічного розвитку держави Економічний район, його головні ознаки, районоутворюючі фактори Принципи і критерії виділення великих економічних районів	2
5.		Форми територіальної організації продуктивних сил економічних районів Мережа економічних районів України	2
6.	Тема 4. Регіони у системі територіального поділу праці	Територіальний поділ праці як основа спеціалізації економічних регіонів Фактори суспільної організації виробництва у регіоні	2
7.		Спеціалізація економічних регіонів. Суть територіальної та галузевої спеціалізації регіону. Економічна ефективність спеціалізації та її показники	2
8.	Тема 5. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики	Сутність державної регіональної економічної політики Об'єкти і суб'єкти державної регіональної політики	2
9.		Основні цілі державної регіональної економічної політики Завдання державної регіональної політики	2
10.	Тема 6. Механізм реалізації регіональної економічної політики	Поняття і суть механізму реалізації регіональної економічної політики Цільова організаційно-правова база реалізації регіональної економічної політики Основні важелі та інструменти механізму реалізації регіональної економічної політики	2
11.		Спеціальні (вільні) економічні зони, як один із засобів реалізації регіональної економічної політики Міжрегіональне і прикордонне співробітництво, як інструмент реалізації регіональної економічної політики	2
12.	Тема 7. Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах	Економіка України як єдиний народногосподарський комплекс Структура економіки України	2
13.		Особливості галузевої структури економіки Класифікація галузей промисловості.	2
14.		Характеристика невиробничої сфери Основні проблеми територіальної організації промисловості в Україні.	2

15.	Тема 8. Природний та ресурсно-трудова потенціал економіки України	Природно-ресурсний потенціал та його структура Класифікація природних ресурсів Економічна оцінка природно-ресурсного потенціалу Ресурсозбереження як головний напрямок використання природно-ресурсного потенціалу	2
16.		Чисельність населення України та показники, що її характеризують Трудова потенціал України та його відтворення Розселення населення та фактори, що на нього впливають	2
17.		Міграції населення, їх види та причини Державна політика зайнятості та її напрямки	2
18.	Тема 9. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку	Міжгалузеві комплекси, їх суть, структура та значення Процеси інтеграції та підвищення ролі регіонів Динаміка та ефективність структурної трансформації економіки	2
19.		Роль металургійного комплексу в територіальному поділу праці. Структура металургійного комплексу України.	2
20.		Особливості розміщення і розвитку агропромислового комплексу України	2
21.		Паливно-енергетичний комплекс України як складна міжгалузєва система.	2
22.	Тема 10. Економіка України, як єдність регіональних соціально-економічних систем	Економічна система регіону як основна ланка єдиного господарського комплексу Диференціація регіонів за рівнем розвитку продуктивних сил	2
23.		Основні проблеми та напрямки соціально-економічного розвитку регіонів	2
24.	Тема 11. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство	Суть і значення міжнародних зв'язків України. Форми зовнішньоекономічної діяльності Економічна інтеграція, її суть та форми	2
25.		Суть та принципи формування механізму зовнішньоекономічної діяльності	2
Всього			50

3) Теми та короткий зміст семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 2. Економічне районування та територіальна організація господарства	Економічний район, його головні ознаки, районоутворюючі фактори Принципи і критерії виділення великих економічних районів Форми територіальної організації продуктивних сил економічних районів Мережа економічних районів України	2

2	Тема 4. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики	Сутність державної регіональної економічної політики Об'єкти і суб'єкти державної регіональної політики Основні цілі державної регіональної економічної політики Завдання державної регіональної політики	2
3	Тема 8. Природний та ресурсно-трудова потенціал економіки України	Природно-ресурсний потенціал та його структура Економічна оцінка природно-ресурсного потенціалу Ресурсозбереження як головний напрямок використання природно-ресурсного потенціалу Чисельність населення України та показники, що її характеризують Розселення населення та фактори, що на нього впливають Міграції населення, їх види та причини	2
4	Тема 9. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку	Міжгалузеві комплекси, їх суть, структура та значення Процеси інтеграції та підвищення ролі регіонів Динаміка та ефективність структурної трансформації економіки	2
5	Тема 11. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство	Суть і значення міжнародних зв'язків України. Форми зовнішньоекономічної діяльності Економічна інтеграція, її суть та форми Суть та принципи формування механізму зовнішньоекономічної діяльності	2
Всього			10

4) Теми та короткий зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1			
2			
Всього			

5) Теми та короткий зміст лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1			
2			
Всього			

б) Теми, що виносяться на самостійне опрацювання, їх короткий зміст

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет, метод і завдання регіональної економіки	Основні закономірності розміщення продуктивних сил. Принципи розміщення продуктивних сил. Фактори розміщення продуктивних сил, їх суть та особливості. Роль сировинного, водного, споживчого факторів у	6

		розміщенні виробництва	
2	Тема 2. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економічних регіонів	Концепція територіально-виробничих комплексів Колосовського М.М. Вплив територіального поділу праці на структуру господарства. Територіально-виробничі й портово-промислові комплекси, науково-технологічні зони.	6
3	Тема 3. Економічне районування та територіальна організація господарства	Територіальний поділ праці як основа спеціалізації економічних регіонів Фактори суспільної організації виробництва у регіоні Спеціалізація економічних регіонів. Суть територіальної та галузевої спеціалізації регіону. Економічна ефективність спеціалізації та її показники	6
4	Тема 4. Регіони у системі територіального поділу праці	Установи, які впливають на регіональний розвиток та регіональне управління при виконанні функцій регіонів. Фактори, що впливають на ступінь реалізації функцій.	8
5	Тема 5. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики	Цільова організаційно-правова база реалізації регіональної економічної політики Основні важелі та інструменти механізму реалізації регіональної економічної політики Спеціальні (вільні) економічні зони, як засобів реалізації регіональної економічної політики Міжрегіональне і прикордонне співробітництво, як інструмент реалізації регіональної економічної політики	8
6	Тема 6. Механізм реалізації регіональної економічної політики	Структура влади країни. Повноваження центральних органів державної виконавчої влади при здійсненні регіональної політики. Повноваження регіональних державних органів виконавчої влади.	10
7	Тема 7. Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах	Економіка України як єдиний народногосподарський комплекс Особливості галузевої структури економіки Основні проблеми територіальної організації промисловості в Україні.	8
8	Тема 8. Природний та ресурсно-трудова потенціал економіки України	Система розселення України. Особливості розміщення населення по території країни. Трудові ресурси України. Склад трудових ресурсів країни.	10
9	Тема 9. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку	Структура металургійного комплексу України. Аналіз розміщення видів транспорту по території України. Хімічна промисловість, її особливості. Сировинна база для підприємств хімічної промисловості.	10
10	Тема 10. Економіка України як єдність регіональних соціально-	Види територіальних соціально-економічних систем. Фактори, що визначають результативність зміни соціально-економічної системи. Завдання регіональної регуляторної політики. Система	10

	економічних систем	загальних показників, які характеризують регіональний економічний розвиток	
11	Тема 11. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство	Нормативно-правова співпраця України з ЄС. Стратегія інтеграції до ЄС. Проблеми та перспективи інтеграції України до ЄС.	8
Всього			90

3.2.2. ЗАОЧНА

1) Програма навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	усього	у тому числі					
		л	пр	сем	лаб	сам.р	.
1	2	3	4	5	6	7	
ЗМ 1. Теоретичні засади регіональної економіки	70	4		2		64	
Тема 1. Предмет, метод і завдання регіональної економіки	8					8	
Тема 2. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економічних регіонів	12	2				10	
Тема 3. Економічне районування та територіальна організація господарства	10					10	
Тема 4. Регіони у системі територіального поділу праці	14	2		2		10	
Тема 5. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики	12					12	
Тема 6. Механізм реалізації регіональної економічної політики	14					14	
ЗМ 2. Економіка України як цілісна соціально-економічна система	80	3				77	
Тема 7. Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах	14					14	
Тема 8. Природний та ресурсно-трудоий потенціал економіки України	18					18	
Тема 9. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку	20	2				18	
Тема 10. Економіка України, як єдність регіональних соціально-економічних систем	14					14	
Тема 11. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство	14	1				13	
ВСЬОГО	150	7		2		141	

2) Теми та короткий зміст лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 2. Закономірності, принципи і фактори розміщення	Основні закономірності розміщення продуктивних сил. Принципи розміщення продуктивних сил.	2

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
	продуктивних сил та формування економічних регіонів	Фактори розміщення продуктивних сил, їх суть та особливості. Роль сировинного, водного, споживчого факторів у розміщенні виробництва	
2	Тема 4. Регіони у системі територіального поділу праці	Територіальний поділ праці як основа спеціалізації економічних регіонів Фактори суспільної організації виробництва у регіоні Суть територіальної та галузевої спеціалізації регіону.	2
3	Тема 9. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку	Міжгалузеві комплекси, їх суть, структура та значення Процеси інтеграції та підвищення ролі регіонів Динаміка та ефективність структурної трансформації економіки	2
4	Тема 11. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство	Суть і значення міжнародних зв'язків України. Форми зовнішньоекономічної діяльності Економічна інтеграція, її суть та форми	1
Всього			7

3) Темати та короткий зміст семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 4. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики	Сутність державної регіональної економічної політики Об'єкти і суб'єкти державної регіональної політики Основні цілі державної регіональної економічної політики Завдання державної регіональної політики	2
Всього			2

4) Темати та короткий зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1			
2			
Всього			

5) Темати та короткий зміст лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1			
2			
Всього			

б) Теми, що виносяться на самостійне опрацювання, їх короткий зміст

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст питань теми, що виносяться на вивчення	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет, метод і завдання регіональної економіки	Предмет і завдання науки про регіональну економіку. Розміщення продуктивних сил і територіальна організація виробництва, їх суть та особливості. Основні закономірності розміщення продуктивних сил. Принципи розміщення продуктивних сил. Фактори розміщення продуктивних сил, їх суть та особливості. Роль сировинного, водного, споживчого факторів у розміщенні виробництва	8
2	Тема 2. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економічних регіонів	Концепція територіально-виробничих комплексів Колосовського М.М. Вплив територіального поділу праці на структуру господарства. Територіально-виробничі й портово-промислові комплекси, науково-технологічні зони.	10
3	Тема 3. Економічне районування та територіальна організація господарства	Економічний район, його головні ознаки, районоутворюючі фактори Принципи і критерії виділення великих економічних районів Територіальний поділ праці як основа спеціалізації економічних регіонів Фактори суспільної організації виробництва у регіоні Спеціалізація економічних регіонів. Суть територіальної та галузевої спеціалізації регіону. Економічна ефективність спеціалізації та її показники	10
4	Тема 4. Регіони у системі територіального поділу праці	Установи, які впливають на регіональний розвиток та регіональне управління при виконанні функцій регіонів. Фактори, що впливають на ступінь реалізації функцій. Економічна ефективність спеціалізації та її показники	10
5	Тема 5. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики	Сутність державної регіональної економічної політики Об'єкти і суб'єкти державної регіональної політики Основні цілі та завдання державної регіональної економічної політики Основні важелі та інструменти механізму реалізації регіональної економічної політики Спеціальні (вільні) економічні зони, як засобів реалізації регіональної економічної політики Міжрегіональне і прикордонне співробітництво, як інструмент реалізації регіональної економічної політики	12

6	Тема 6. Механізм реалізації регіональної економічної політики	<p>Поняття і суть механізму реалізації регіональної економічної політики</p> <p>Цільова організаційно-правова база реалізації регіональної економічної політики</p> <p>Основні важелі та інструменти механізму реалізації регіональної економічної політики</p> <p>Структура влади країни.</p> <p>Повноваження центральних органів державної виконавчої влади при здійсненні регіональної політики.</p> <p>Повноваження регіональних державних органів виконавчої влади.</p>	14
7	Тема 7. Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах	<p>Економіка України як єдиний народногосподарський комплекс</p> <p>Особливості галузевої структури економіки</p> <p>Основні проблеми територіальної організації промисловості в Україні.</p> <p>Структура економіки України</p> <p>Класифікація галузей промисловості.</p>	14
8	Тема 8. Природний та ресурсно-трудова потенціал економіки України	<p>Природно-ресурсний потенціал та його структура</p> <p>Класифікація природних ресурсів</p> <p>Економічна оцінка природно-ресурсного потенціалу</p> <p>Ресурсозбереження як головний напрямок використання природно-ресурсного потенціалу</p> <p>Система розселення України.</p> <p>Особливості розміщення населення по території країни.</p> <p>Трудові ресурси України.</p> <p>Склад трудових ресурсів країни.</p>	18
9	Тема 9. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку	<p>Структура металургійного комплексу України.</p> <p>Аналіз розміщення видів транспорту по території України.</p> <p>Хімічна промисловість, її особливості.</p> <p>Сировинна база для підприємств хімічної промисловості.</p>	18
10	Тема 10. Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем	<p>Економічна система регіону як основна ланка єдиного господарського комплексу</p> <p>Диференціація регіонів за рівнем розвитку продуктивних сил</p> <p>Види територіальних соціально-економічних систем.</p> <p>Фактори, що визначають результативність зміни соціально-економічної системи.</p> <p>Завдання регіональної регуляторної політики.</p> <p>Система загальних показників, які характеризують регіональний економічний розвиток</p>	14
11	Тема 11. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство	<p>Суть та принципи формування механізму зовнішньоекономічної діяльності</p> <p>Нормативно-правова співпраця України з ЄС.</p>	13

		Стратегія інтеграції до ЄС. Проблеми та перспективи інтеграції України до ЄС.	
Всього			141

4. Форми та методи викладання, навчання і оцінювання

4.1. Форми та методи викладання, навчання: студентоцентрований, проблемно-орієнтований, професійноорієнтований, комунікативний, міждисциплінарний підходи до навчання.

Викладання проводиться у вигляді лекцій, практичних занять, семінарів, роботи в малих групах, проведення індивідуальних занять, ділових ігор, консультацій з викладачами, самонавчання в системі Moodle.

4.2. Форми та методи поточного контролю: тестування, вибіркоче усне опитування перед початком занять, перевірка домашнього завдання, письмове опитування (розв'язування індивідуальних завдань), письмова контрольна робота

4.3. Форми та методи підсумкового контролю: залік.

5. Засоби діагностики результатів навчання

Екзамени; комплексні іспити; стандартизовані тести; наскрізні проекти; командні проекти; аналітичні звіти, реферати, есе; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах; розрахункові роботи; завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах тощо; інші види індивідуальних та групових завдань.

6. Розподіл балів, які отримують студенти

6.1. Шкала оцінювання з навчальної дисципліни у балах за всі види навчальної діяльності (шкала Коледжу), яка переводиться в оцінку за шкалою ECTS та у чотирибальну національну (державну) шкалу:

Сума балів за шкалою Коледжу	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Іспит	Залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано
82-89	B (дуже добре)	Добре	
75-81	C (добре)		
65-74	D (задовільно)	Задовільно	Не зараховано
60-64	E (достатньо)		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незадовільно	
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		

6.1.1. Розподіл вагових коефіцієнтів для заліку/іспиту (для денної форми навчання):

Залік:

Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2 Рейтингова (підсумкова оцінка за змістовий модуль 2, враховуючи поточне опитування)			Рейтингова (підсумкова) оцінка з навчальної дисципліни (100 балів) або Залік
40 %			60 %			100
T1	...	T6	T7	...	T11	

6.1.2. Розподіл вагових коефіцієнтів для заліку/екзамену (для заочної форми навчання):

Залік:

Змістовий модуль							Рейтингова (підсумкова) оцінка з навчальної дисципліни (100 балів) або Залік
МКР				Підсумкова оцінка за змістовий модуль, враховуючи оцінку за захист навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення			
60 %				40 %			100
T1	T2	...	T6	T7	T8	...	T11

7. Критерії оцінювання складових поточного контролю навчальної діяльності студента

7.1. Компетенції (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних заняттях (враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
98-100	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
94-97	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
	аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
90-93	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
86-89	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
81-85	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
75-80	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
70-74	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
65-69	Студент розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
60-64	Студент володіє початковими знаннями, здатний провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
50-59	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
35-49	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
1-34	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.

7.2. Оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання здійснюється за 100-бальною системою.

7.3. Оцінювання модульних контрольних робіт здійснюється за 100-бальною системою.

7.4. Оцінювання захист навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення для студентів заочної форми навчання здійснюється за 100-бальною системою.

7.5. Оцінювання іспиту здійснюється за 100-бальною системою.

8. Інструменти, обладнання, програмне, методичне забезпечення навчальної дисципліни

1. Робоча програма.
2. Плани занять, конспекти лекцій
3. Перелік основної та додаткової літератури.
4. Навчально-методичні матеріали до семінарських занять.
5. Засоби поточного контролю.
6. Комплекс модульних контрольних робіт (МКР).
7. Методичні вказівки до самостійної роботи.
8. Електронний підручник.

9. Рекомендовані джерела інформації

9.1. Нормативно-правова база

1. Про Генеральну схему планування території України : Закон України №3059-14 від 07.02.2002 р. // Відомості Верховної Ради. – 2002. – №30. – С. 204. 12.
2. Про стимулювання розвитку регіонів : Закон України № 3235-IV від 20.12.2005 р. // Відомості Верховної Ради. – 2006. – № 9, № 10–11. – С. 96. 13.
3. Про транскордонне співробітництво: Закон України № 1879-15 від 24.06.2004 // Відомості Верховної Ради. – 2004. – № 50. – С. 534.

9.2. Основна література

1. Зінь Е. А. Регіональна економіка: підручник. К. : ВД "Професіонал", 2007. 528 с.
2. Коваль Я. В. Регіональна економіка: навч. посіб. К. : ВД "Професіонал", 2005. 272 с.
3. Коротун С. І. Регіональна економіка: конспект лекцій. Р. : Вид. ДІВА, 2008. 64 с.
4. Лишиленко В. І. Регіональна економіка: підручник. К. : Центр учбової літератури, 2009. 384 с.
5. Манів З. О. Регіональна економіка: навч. посіб. Львів : "Магнолія 2006", 2007. 562 с.
6. Регіональна економіка у схемах і таблицях: навчально-практичний посіб. / Т. М. Серікова, Н. К. Гіковата, Г. М. Шумська. Х. : Вид ХНЕУ, 2010. 176 с.
7. Семенов В.Ф. Регіональна економіка: навч. посібн. К. : "МП Леся", 2009. 708 с.

9.3. Додаткова література

1. Богорад О. Д. Регіональна економіка: словник-довідник. К. : НДІСЕП, 2004. 346 с.
2. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка : підручник / за заг. ред. С. І. Дорогунцова ; М-во освіти і науки України, Держ. вищ. навч. заклад "Київський екон. ун-т ім. В. Гетьмана". 3-тє вид. К. : КНЕУ, 2008. 989 с.
3. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка : підручник / за ред. В. В. Ковалевського, О. Л. Михайлюк, В. Ф. Семенова. К. : Знання, 2009. 373 с.
4. Экономический потенциал региона: анализ, оценка, диагностика : монография / А. Н. Тищенко, Н. А. Кизим, А. И. Кубах и др. Х. : ИД "ИНЖЭК", 2005. 176 с.

9.4. Інформаційні ресурси

<http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені Вернадського.
<http://www.eco-science.net> – Актуальні проблеми економіки.